

manager

manager.finance.si Svet v rokah

PHARMAHEMP:

Z izvlečki iz
konoplje korak pred
multinacionalkami

22**SKI & SEA:**

Kako je iz dirkanja po
Rogli vzniknil posel z
adrenalinskimi vozili

24**TRANSPAK:**

Murskosoboške
polnilne linije na
treh celinah

26

Podjetje Pharmahemp je s prodajo učinkovin iz industrijske konoplje in laboratorijskim testiranjem v zadnjih dveh letih odlično zaslužiło, to leto bo še boljše.

Ljubljančani, ki z izvlečki konoplje hodijo korak pred multinacionalkami

■ Gorazd Suhadolnik

Ljubitelji mestne družabnosti bi se lahko še spomnili Andreja Sušnika, ekstrovertiranega mladeniča, ki je konec devetdesetih marsikdaj poživil dogajanje na kakšnem od zbirališč, še posebej, ko se je začel pojavljati z avtomobilom, polepljenim z napisom »extraganja«, za tiste, ki jim je bila skovanka premalo povedna, podkrepjenim z velikim znakom lista konoplje. Šlo je za eno od prvih (na svetu) linij kozmetičnih izdelkov za osebno nego, narejenih iz hladno stiskane industrijske konoplje, obogatene z eteričnimi olji.

Splošno hahljanje, ki ga je zbužala ta pojava, so zamenjali komentarji »saj sem vedel«, ko je Sušnik s svojim provokativnim tržnim nastopom trčil ob konkretne ovire in se je moral zaradi domnevne vsebnosti prepovedane psihoaktivne sestavine THC v izdelkih zagovarjati na sodišču. Le malokdo je verjetno takrat pomislil, da ima mladi podjetnik ne le vizijo, ampak tudi tržni segment, ki bo v prihodnjih desetletjih živahno rasel. Hkrati z močno zaslonbo v družinskem podjetju Pharmachem za izdelavo naravne kozmetike, ki ga je leta 1965 ustanovil Andrejev oče Jože. Skupaj z bratom Tomažem, ki velja za pionirja v razvoju in prodaji ekoloških prehranskih izdelkov iz konoplje (leta 2005 je ustanovil podjetje Hannah Biz), je Andrej pred 12 leti ustanovil podjetje Pharmahemp za razvoj inovativnih izdelkov in surovin iz industrijske konoplje. To je vzletelo v zadnjih dveh letih: še leta 2015 so imeli manj kot 300 tisoč evrov prihodkov, naslednje leto milijon, lani pa že več kot 13 milijonov evrov.

»Pravilnost naše tedanje vizije in strateške odločitve se zdaj potrjuje v globalnem razcvetu trga izdelkov iz konoplje, ki bo po oceni Business Insiderja do leta 2025 dosegel vrednost 146 milijard dolarjev,« pravi Andrej, ki v Pharmahempu opravlja naloge izvršnega direktorja, njegov cilj pa je, da razvije podjetje v vodilnega globalnega ponudnika inovativnih rešitev iz industrijske in medicinske konoplje.

Andreju Sušniku gre na roko eksplozija svetovnega trga izvlečkov iz konoplje.

OSEBNI ARHIV

Učinkovine iz konoplje izvažajo v 40 držav

Dejavnost Pharmahempa je razdeljena na tri dele: inovativne razvojne storitve, dobavo, predelavo in distribucijo fitokanabinoidnih surovin iz industrijske konoplje ter laboratorijsko testiranje konoplje. Visokotehnološke rešitve in formulacije na osnovi fitokanabinoidov (kemičnih spojin, pridobljenih iz konoplje) vidijo v podjetju kot glavno področje svojega razvoja in raziskav.

Njihova ponudba izdelkov iz industrijske konoplje vključuje vse od dobave nepredelane konopljinne biomase do predelave in prodaje celotnega nabora fitokanabinoidov (kemičnih učinkovin, ki jih vsebuje konoplja). »Naša ponudba vključuje tudi dobavo izoliranih fitokanabinoidov, kanabidiola (CBD) in kanabigerola (CBG), kristale, praške, vodotopne CBD-formulacije, paste, olja in tekočine za elektronske cigarete,« pravi Sušnik. Konopljino biomaso nabavljajo večinoma od pooblaščenih podizvajalcev iz Slovenije in Hrvaške, kjer imajo pogodbeni dostop do 500 hektarjev polj z možnostjo širitve na 1.200 hektarjev pridelovalnih površin. Glavni odjemalci Pharmahempa so proizvajalci prehranskih in kozmetičnih izdelkov, »velnes izdelke« pa kupujejo tudi farmacevtske družbe in lekarne.

Pharmahemp ustvari večino prihodkov na tujih trgih, storitve in surovine izvažajo v več kot 40 držav, njihovi glavni trgi pa so Velika Britanija, Danska, Južna Koreja, Japonska in Švica.

ARHIV PHARMAHEMP

Tretja pomembna dejavnost podjetja je laboratorijska kvantitativna analiza industrijske konoplje in izdelkov, ki jo opravljajo za pridelovalce in proizvajalce.

V zelje jim hodijo multinacionalke

Kot pravi Sušnik, je za veliko rast prihodkov v zadnjih dveh letih zaslužno povečano povpraševanje na svetovni ravni, hkrati pa tudi zaveza Pharmahempa načelu »customer first«, torej prilagajanju željam in potrebam kupcev. Njihova visoka dobičkonosnost – podjetje je imelo lani skoraj 4,6 milijona evrov čistega dobička – je, pojasnjuje izvršni direktor, rezultat visoke dodane vrednosti v proizvodnem procesu in intelektualnih storitev v naprednih rešitvah za naročnike. »Letos pričakujemo večje prihodke kot lani,« napoveduje Sušnik.

Čeprav na evropskem trgu še nimajo veliko konkurence, se zavedajo, da na njihov teren prihajajo velika multinacionalna podjetja s konkretnimi finančnimi naložbami. »Pričakujemo zahtevnejše tržne razmere, močnejšo konkurenco in verjetno nižje marže,« pravi Sušnik. Po drugi strani se lahko zanesejo na svojo konkurenčno prednost zaradi dolgoletnih izkušenj in znanja, s katerimi lahko naročnikom ponudijo celostne in inovativne rešitve v zagotavljanju procesnega nadzora od pridelave do predelave in na koncu dobave kakovostnih fitokanabinoidnih surovin.

Slovenija idealna za medicinsko konopljo

Poleg širitve svoje prodajne mreže s ponudbo prilagojenih rešitev, aktivnim prodajnim in marketinškim oddelkom ter s sodelovanjem na odmevnejših mednarodnih sejnih, kongresih in strokovnih seminarjih v tujini so dejavni tudi pri objavljanju člankov v strokovnih revijah in sodelovanju v raziskavah. Sodelujejo z več raziskovalnimi institucijami, v Sloveniji z Institutom Jožefa Stefana in Fakulteto za farmacijo Univerze v Ljubljani, v Švici z laboratorijem za organsko kemijo ETH Zürich, na Češkem pa s praškim Institutom za kemijsko tehnologijo. »Sodelujemo tudi z Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani ter Kliničnim oddelkom za otroško, mladostniško in razvojno nevrologijo, ki izvaja kli-

Ena od dejavnosti Pharmahempa so tudi laboratorijske analize konoplje in izdelkov iz nje za druge proizvajalce.

nične študije uporabe fitokanabinoidov za zdravljenje otroške epilepsije in blažitev spastičnosti pri otrocih s cerebralno paralizo,« razlaga Andrej Sušnik in dodaja, da nameravajo krepiti svoje sodelovanje pri projektih razvoja novih izdelkov in uvajanja novih tehnologij.

Razširiti nameravajo tudi dejavnosti analiznega laboratorija za merjenje koncentracije kanabinoidov ter zgraditi nov laboratorij za raziskave in razvoj, postaviti pa nameravajo tudi novo tovarno s celotno predelovalno linijo. »Ob ustrezni zakonodaji o proizvodnji medicinske konoplje bomo med naložbe vključili tudi nadzorovane prostore za gojenje, sušenje, pakiranje, skladiščenje in distribucijo medicinske konoplje,« napoveduje direktor Pharmahempa, hkrati pa poudarja, da je industrija konoplje v Sloveniji neizkoriščena gospodarska priložnost, saj imamo za proizvodnjo medicinske konoplje vse potrebne možnosti, s katerimi bi lahko opazno pripomogli k uspešnosti slovenskega gospodarstva. »Smiselno bi bilo, da država čim prej sprejme pravilnike, ki bodo dovoljevali proizvodnjo in distribucijo medicinske konoplje v zdravstvene namene,« pravi Sušnik. Čedalje več evropskih držav spreminja nacionalne zakonodaje in podeljuje dovoljenja za pridelovanje medicinske konoplje, Nemčija pa že pripravlja standarde tudi za izvlečke iz konoplje. »S svojim znanjem želimo postati proizvajalec kakovostne medicinske konoplje za bolnike v Sloveniji in za izvoz na tuje trge, kjer smo že navzoči,« pravi Sušnik.

Potrebovali bodo strokovnjake za raziskave in razvoj

Poleg Andreja Sušnika (35-odstotni lastnik) imajo deleže v Pharmahempu še Martin Jamar (30 odstotkov), sicer ustanovitelj podjetja Herba Medica, ameriško podjetje Laurel Crest II, LLC (25 odstotkov), madžarsko podjetje Lighthouse Partners ZMR (pet odstotkov) in Boštjan Jančar (pet odstotkov).

»Že ob ustanovitvi Pharmahempa smo za širitev glavnih dejavnosti v lastništvo povabili sorodna podjetja z znanjem in potrebnimi vlaganji. Solastniki aktivno sodelujemo pri strateškem razvoju podjetja in pri nastopih na novih trgih,« pravi Sušnik. Lani so se v Pharmahempu odločili, da zaradi širitve obsega ponudbe in poslovanja vstopijo v lastniško sestavo podjetja Hannah Biz (prevzeli so 58,34 odstotka podjetja). »Tako bomo lahko svojim kupcem ponujali dodatne izdelke, predvsem s področja ekoloških živil iz konoplje. Velik potencial vidimo tudi v predelavi konopljinih stebel v trajnostne nadomestke za les, plastiko, gradbeništvo in nafto,« pravi Sušnik.

V Pharmahempu je 40 zaposlenih, večinoma s področja bioznanosti, kemije, farmacije in kozmetične industrije. »Pričakujemo, da bomo v prihodnosti še aktivno zaposlovali, predvsem visoko usposobljen kader,« pravi direktor Pharmahempa. Glede na to, da v podjetju največ stavijo na oddelke za raziskave in razvoj ter kontrolo kakovosti, bodo nove strokovnjake gotovo potrebovali.

Dodana vrednost na zaposlenega TOP 101:

69.700
EUR
najboljša srednja podjetja

44.400
EUR
vsa podjetja v Sloveniji

To so
najuspešnejša
srednja podjetja.
Na pohodu so
trgovci.

Jure Ugovšek

V petih letih so najboljša srednja podjetja (TOP 101) podvojila prodajo, potrojila dobiček in zaposlila 2.200 novih delavcev. Lani so še zlasti blesteli trgovci.

TOP 101 v številkah

2.200

novih delovnih mest so ustvarila v petih letih, od tega lani 300.

2-krat

toliko kot pred petimi leti prodajo.

3-krat

toliko dobička iz poslovanja pred amortizacijo pridelajo, kot so ga pred petimi leti.

16

centov dobička ustvarijo z vsakim evrom sredstev, kar je visoko nad štiriodstotno povprečno donosnostjo vseh slovenskih podjetij.

13

centov dobička iz poslovanja imajo pri vsakem evru ustvarjenih prihodkov. Slovensko povprečje znaša nekaj manj kot 5 centov.

Srednja podjetja so steber gospodarstva; v prejšnjih letih smo navadno ugotavljali, da dosegajo nadpovprečne rezultate in rastejo hitreje. Za najuspešnejše, ki smo jih zbrali na lestvici TOP 101, to seveda tudi tokrat drži, vsa slovenska srednja podjetja skupaj, nekaj več kot tisoč jih je, pa se lani niso izkazala veliko bolje od povprečja celotnega gospodarstva. Deloma tudi zato, ker so lani (v povprečju) močno zrasla podjetja vseh velikosti in dosegla zelo dobre poslovne rezultate. Rast prihodkov srednje velikega gospodarstva je bila lani celo skromnejša od slovenskega povprečja. In medtem ko smo v preteklosti ugotavljali, da srednjim podjetjem od prihodkov ostane več dobička kot v povprečju drugim, se je z lanskim poslabšanjem tega kazalca pri srednjih podjetjih in splošnim izboljšanjem dobičkonosnosti preostalega gospodarstva razlika izničila.

Tudi v petletnem časovnem horizontu (zajeli smo obdobje 2013–2018) srednja podjetja po rasti več pomembneje ne štrlijo iz povprečja gospodarstva. Od leta 2013, ko se je Slovenija izvila iz recesije, pa do lani, so srednja podjetja prihodke povečala za 35 odstotkov, medtem ko jih je povprečno slovensko podjetje za približno 31 odstotkov. Tudi pri rasti dobička ni več velikih razlik: dobiček iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA) so srednja podjetja v zadnjem petletnem obdobju povečala za 45 odstotkov, vsa slovenska podjetja pa za 37 odstotkov.

Vsak drugi najboljši z več denarja kot dolga

Slika desetine najboljših med srednjimi podjetji pa je še vedno impresivna. Od leta 2013 se je njihova prodaja podvojila, dobiček iz poslovanja pred amortizacijo pa potrojil. V povprečju ustvarijo 70 tisoč evrov dodane vrednosti na zaposlenega, povprečje gospodarstva je za dobro tretjino nižje. Če k temu dodamo še nizko stopnjo zadolženosti, dobimo zaželeno stranke bank. Vendar je pridobivanje posojilomalcov iz njihovih vrst trd oreh, saj številna sedijo na milijonih in so zmožna brez večjih zunanjih virov financiranja vlagati v svojo prihodnost. Polovica podjetij na lestvici ima več denarnih sredstev kot dolga.

Po drugi strani na tokratni lestvici ne najdemo nekaterih podjetij z lanske lestvice, čeprav njihovi prihodki niso upadli ali so celo zrasli – ker so ob tem njihovi dobički skopneli. Takšnih primerov je več, kot smo pričakovali, kar daje misliti, da gospodarske razmere postajajo zahtevnejše in da podjetja rastočih stroškov ne morejo več v celoti pokriti z višjimi cenami.

Barvita paleta uspešnih

Vrh lestvice najuspešnejših bi težko bil bolj raznovrsten. V prvi deseterici tako najdemo trgovca na debelo s pripravki iz konoplje, proizvajalca orožja, uvoznika tekaških copatov, uspešnega nepremičninskega investitorja, spletnega trgovca s kontaktnimi lečami ... Prejšnja leta so v zgornji desetini lestvice prevladovala izvozna podjetja iz predelovalnih panog, letos so v ospredju trgovci. Kar vsako tretje podjetje na lestvici je tako ali drugače povezano s trgovino, trgovca sta tudi prvouvrščeni Pharmahemp in drugouvrščena Bakra.

1. Pharmahemp: ko konoplja obrodi sadove

Družina Sušnik se od leta 1965, ko je oče

ustanovil podjetje Pharmachem, ukvarja s kozmetičnimi in farmacevtskimi izdelki, pred poldrugim desetletjem so jim dodali prve izdelke iz konoplje. Pri Žalcu so vzpostavili konopljarino, največji uspeh pa so dosegli s podjetjem Pharmahemp po letu 2016, ko je kot četrtni lastnik vstopilo še ameriško podjetje Laurel Crest II. Vrednost 10 mililitrov koncentriranega olja z izvlečkom konoplje, ki se uporablja kot prehransko dopolnilo, v britanskih spletnih trgovinah presega sto funtov. Podjetju Pharmahemp uspeva s prodajo izdelkov iz konoplje na debelo v zadnjih letih dosegati eksplozivno rast, večino pa proda na tujem. Podjetje, ki je leta 2013 imelo le 57 tisoč evrov prihodkov, je lani doseglo 13,1 milijona evrov prodaje. Za trgovce na debelo se ponašajo z velikansko maržo: na vsakih sto evrov prodaje ustvarijo 43 evrov dobička iz poslovanja. Njihovo podjetniško zgodbo najdete na strani 22.

2. Bakra cveti z veleprodajo superg po Balkanu

Kranjsko podjetje Bakra v lasti Milutina Božića je od leta 1992 vez med zahodnimi proizvajalci športne obutve in trgovci na območju nekdanje Jugoslavije. Na nekaterih trgih v regiji so uradni distributer blagovnih znamk, kot so Puma, Northland Professional, Sergio Tacchini in Russell Athletic. Za podjetje je bilo prelomno leto 2017, ko so povečali

SHUTTERSTOCK

prihodke za skoraj 64 odstotkov, na dobrih devet milijonov evrov, čisti dobiček pa na skoraj 700 tisoč evrov. Lani so ponovili podobno visoke stopnje rasti: prihodke so povečali za 59 odstotkov, na 15 milijonov evrov, čisti dobiček pa je dosegel skoraj 1,5 milijona evrov. Vse s samo petimi zaposlenimi.

Direktorica družbe Tatjana Umnik nam je povedala, da so tako veliko povečanje prihodkov dosegli, ker so leta 2017 postali distributer Pume tudi za slovenski in hrvaški trg. Dotelej so Pumo zastopali le na drugih trgih nekdanje Jugoslavije ter v Bolgariji in Albaniji. Prodaja teh izdelkov na slovenskem in hrvaškem trgu pa je precej večja kot na drugih in to je omogočilo rast. Tudi za letos Umnikova pričakuje dobre rezultate. Slovenija je za Bakro naj-

močnejši trg, kjer dosežejo več kot polovico prihodkov. Na drugem mestu je Hrvaška z okrog 20 odstotki, preostalih 20 pa je razdeljenih med Bosno in Hercegovino, Črno goro, Kosovo, Albanijo in Bolgarijo.

3. Arex: češkemu kupcu se je samo v letu dni povrnila petina kupnine

Eden najbogatejših Slovencev Ivan Kralj je konec leta 2017 prodal šentjernejsko orožarsko družbo Arex češkemu zasebnemu skladu RSBC. Za podjetje, ki je v tistem letu doseglo rekordno prodajo in dobiček, je iztržil 28 milijonov evrov. Rast pa se z novim lastnikom ni končala. Tudi za nove lastnike je Ivan Kralj, ki je ostal direktor, dosegel

ZIGA BRONIK

STEBER SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA, PARTNER TOP PODJETJEM

sij

acroni • metal ravne • ravne systems
elektrode jesenice • suz • ravne steel center
oro met • mwt • sidertoe • niro wenden
griffon & romano • kopo international
odpad pivka • dankor • metal eko sistem
top metal • zip center

V najboljših
STVAREH NA SVETU JE
SLOVENSKO
jeklo

Uspešneži z največ zaposlenimi

Uspešneži z najvišjimi plačami

TOP 101: NAJBOLJŠA SREDNJA PODJETJA

Podjetje	Št. zaposlenih v letu 2018
Tedi Betriebs	256
Klemen Transport, Klemen Piškur, s. p.	243
Union Hoteli	240
Marovt	239
Ekipa2	235
Plastoform Šmarjeta	229
Postojnska jama	201
Isokon	198
Gostol-Gopan Nova Gorica	185
RLS	178

Viri: Bisnode Gvin, lastni izračuni

Op.: upoštevamo zgolj podjetja na lestvici TOP 101.

Podjetje	Povprečna bruto plača v letu 2018 (v EUR)
Novo Nordisk	7.487
Medicopharmacia	4.199
Freudenberg	3.677
Sapphir	3.651
ABB	3.470
NIL	3.466
Technobell Koper	3.444
Ekipa2	3.252
HRC	3.226
Bureau Veritas	3.137

Viri: Bisnode Gvin, lastni izračuni

Op.: upoštevamo zgolj podjetja na lestvici TOP 101 z najmanj 10 zaposlenimi.

rast: prodajo so povečali še za 16 odstotkov, na 25 milijonov evrov, kar je trikrat toliko kot pred petimi leti. Ohranili so visoko dobičkovno (EBIT) maržo v višini 27 odstotkov in dosegli rekorden dobiček 5,4 milijona evrov. Če bi si novi češki lastnik lanske dobiček v celoti izplačal, bi zgolj v letu dni dobil vrnjeno petino kupnine.

Podjetja najbogatejših kampirajo pod vrhom

Med zdajšnjimi ali nekdanjimi lastniki družb z vrha lestvice je še nekaj znancev z lestvice stotih najpremožnejših Slovencev. Ekipa2, del Outfita7, ki sta ga ustanovila najbogatejša Slovenca Iza in Samo Login, je na 15. mestu najuspešnejših. Lani se je ponašala z 28-odstotno rastjo prihodkov; gre sicer za plačilo za razvojne storitve, Ekipa2 je namreč glavni razvojni center Outfita7. Kar 70 odstotkov njenih stroškov so stroški dela. Lani so v Sloveniji zaposlovali 235 sodelavcev, merjeno po številu delovnih ur.

Postojnska jama je prav tako v večinski lasti zakoncev, ki ju srečamo med najbogatejšimi slovenskimi pari: Marjana Batagelja in in Katje Dolenc Batagelj. Sinonim za slovenski turistični uspeh je v minulem letu še presegel dosedanje mejnike. Prihodke so povečali za 14 odstotkov, na 28 milijonov evrov, dobiček pa za 30 odstotkov, na 8,5 milijona. V petih letih so prihodke podvojili, dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo pa skoraj početverili. Družb iz panoge turizma na lestvici kljub stabilni rasti prihodov in prenočitev turistov sicer ne mrgoli. V zadnji tretjini najboljših najdemo upravitelja hotela City Elephant Group (ta je od lani v lasti hotela Slon) ter Union Hotele – ti so prav tako v solastništvu enega najbogatejših Slovencev Hermana Rigelnika – ali morda tudi že njegovega sina Mateja, kajti lastništvo iz javnih baz ni razvidno.

Na 12. mestu tako kot lani najdemo podjetje v solastništvu še enega iz vrst 100 najbogatejših Slovencev, Jureta Kneza iz trboveljskega Dewesofta, razvijalca programske opreme za merilno tehnologijo in zbiranje podatkov, ki se uporablja v avtomobilizmu, obrambi, vesoljskih agencijah, javnem prevozu, energetiki, industriji in gradbeništvu. Podjetje v večinski lasti Jureta Kneza je povečalo prihodke za šest odstotkov, čisti dobiček pa so s 3,9 milijona povečali na 5,1 milijona in tako prvič presegli petmilijonsko znamko. Delne zasluge za to ima tudi ugodnejše gibanje valut, kar jim je v prejšnjih letih odščitnilo del dobička.

Med prvo stotico najpremožnejših je tudi lastnik ajdovske Tekstine, proizvajalke tkanin za srajce in zaščitne delovne obleke, ki se uvršča na osmo mesto kot edino tekstilno podjetje v družini najuspešnejših srednjih podjetij. Za njimi je še eno visokodobičkonosno leto. Ob 13,7 milijona evrov prihodkov – to je 12 odstotkov več kot leto prej – so ustvarili 3,1 milijona evrov čistega dobička. Bo pa leto 2019 polno izzivov, je v letnem poročilu zapisal direktor Tekstine Simeon Špruk, brat uradnega lastnika Roka, sicer

Visokotehno-loška RLS Merilna tehnika je vsako leto blizu vrha najuspešnejših, lani je imela spet rekorden dobiček, njen polovični lastnik Janez Novak pa je s tem vse resnejši kandidat za uvrstitev na lestvico 100 najbogatejših Slovencev.

ALEŠ BENO

NOVI PEUGEOT 508

VSE, KAR TE PREVZAME

PEUGEOT

PEUGEOT i-COCKPIT®

SISTEM »NIGHT VISION«

AKTIVEN TEMPOMAT S FUNKCIJO STOP & GO

PAL 2019 POSLOVNI avto leta

PROGRAM UGODNOSTI

MojPeugeot

peugeot.si

PEUGEOT PRIPOROČA TOTAL Sistem "Night vision" (sistem za vidljivost ponoči, ki z infrardečo kamero zaznava živa bitja v dometu 200-250m pred vozilom) in 8-stopenjski avtomatski menjalnik sta na voljo opcijsko, za doplačilo. Poraba v kombiniranem načinu vožnje: od 3,8 do 5,7 l/100 km. Izpuh CO₂: od 101 do 131 g/km. Emisijska stopnja: EURO 6. Vrednost specifične emisije dušikovih oksidov NOx: od 0,0280 do 0,0497 g/km. Emisije trdnih delcev: od 0,00039 do 0,00099 g/km. Število delcev: od 0,02 do 1,48. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k nežurno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

TOP 101: Najuspešnejša srednja podjetja

Uvrstitev	Podjetje	Rast prodaje med 2013 in 2018 (v %)	Dobiček iz poslovanja glede na prihodke – EBIT marža (v %)	Dodana vrednost na zaposlenega (2018, v EUR)
1.	Pharmahemp	22.904,5	42,7	374.194
2.	Bakra	208,5	12,5	421.331
3.	Arex	189,7	27,4	105.100
4.	Lin Nepremičnine	722,6	25,7	739.538
5.	RLS	229,9	30,5	81.804
6.	Adrial	6.975,1	9,0	96.791
7.	Technobell Koper	854,7	8,2	163.560
8.	Tekstina	129,4	24,0	82.083
9.	Postojnska jama	101,8	35,7	88.144
10.	Salonit Anhovo Kamnolomi	151,5	16,6	75.161
11.	Freudenberg	165,0	9,6	137.373
12.	ABB	56,3	17,5	162.222
12.	Dewesoft	134,1	32,4	133.717
14.	Tips	306,5	14,1	55.353
15.	Ekipa2	308,1	12,4	59.815
16.	Willy Stadler	250,1	13,1	122.713
17.	Empor	69,0	19,6	214.190
18.	Saxonia – Franke	89,8	20,7	81.731
19.	Mebor	114,2	12,9	85.138
20.	CBE	1.968,4	5,5	98.411
21.	Enos	95,2	17,7	70.784
21.	Fibran	68,6	12,8	102.536
23.	Marchiol	143,9	9,0	77.467
24.	Sportradar	194,0	11,8	56.838
25.	Cat Logistic	56,8	19,2	77.320
26.	Bijol	197,1	7,3	72.624
27.	Paradajz	206,1	16,5	54.015
28.	Slowatch	116,1	9,6	62.464
29.	Business Solutions	172,1	12,1	53.539
30.	Marovt	201,8	15,7	48.869
31.	Medicopharmacia	144,1	6,7	157.675
32.	Metronik	94,5	19,9	72.912
33.	NIL	98,8	13,5	91.702
34.	Hubat	134,9	6,5	67.251
35.	Gradbeno podjetje Drava	444,1	6,9	126.524
36.	Simpos	209,8	5,6	168.266
37.	Intra Lighting	84,3	9,7	75.139
38.	Belinka Perkemija	33,3	18,2	89.207
39.	Fortrade	124,4	10,8	145.484
40.	Ski & Sea	172,7	6,8	112.909
41.	Tehnos	80,8	12,6	65.184
42.	Mos Servis	64,8	11,7	62.828
43.	Počkaj	155,3	9,9	69.918
44.	HRC	65,1	25,6	72.255
45.	Orodjarna Imenšek	191,3	9,0	60.741
45.	Tedi Betriebs	166,8	18,8	38.125
47.	ZVD	33,8	28,8	92.875
48.	Gabrijel Aluminium	64,6	31,2	65.485
49.	Peek & Cloppenburg	52,9	16,0	103.087
50.	Praesto	681,7	3,5	69.417
51.	Yaskawa Ristro	71,0	9,5	65.792
52.	Bureau Veritas	75,6	9,0	64.647

Uvrstitev	Podjetje	Rast prodaje med 2013 in 2018 (v %)	Dobiček iz poslovanja glede na prihodke – EBIT marža (v %)	Dodana vrednost na zaposlenega (2018, v EUR)
53.	Mercis	105,1	7,7	65.769
54.	MB – Naklo	41,4	16,0	247.600
55.	TEM Čatež	79,6	14,6	54.376
55.	Nolicom	120,1	9,6	450.280
57.	Nektar Natura	79,2	15,9	85.064
58.	Tinex	74,7	12,8	95.331
59.	I.H.S.	169,6	8,8	56.505
60.	Agitavit Solutions	104,9	13,4	52.599
61.	Sapphir	125,3	5,2	67.795
62.	Codex	204,3	7,0	76.436
63.	Hermi	150,4	23,7	53.905
64.	Coca-Cola HBC Slovenija	25,9	13,4	72.643
65.	Cleangrad	74,6	13,3	51.377
66.	TI Automotive	7.175,8	5,0	50.554
67.	Tehimpex	53,3	12,8	96.197
68.	Špica International Ljubljana	84,3	11,0	72.705
69.	Elephant Group	56,9	22,8	68.341
70.	General Logistics Systems	120,2	7,7	50.168
71.	Plasta	33,4	20,9	80.416
72.	Veriga K.F.	98,7	12,5	68.887
73.	Konica Minolta Slovenija	71,2	6,2	84.041
74.	Inova IT	168,2	16,2	47.403
75.	Transpak	85,2	9,6	67.791
76.	Novo Nordisk	55,9	6,1	189.842
77.	SSI Schaefer	178,1	6,0	53.787
78.	Edit	39,6	11,2	96.305
79.	Alpod	75,2	8,1	89.754
80.	Akers Valji Ravne	43,3	13,6	77.293
81.	KIG	118,1	10,1	46.609
82.	Landis+GYR	36,7	12,1	655.516
83.	Orodja Erhart	159,8	8,0	56.960
84.	Riedl CNC	724,5	9,9	32.358
85.	REM	107,5	8,4	47.538
85.	Bossplast	68,1	6,6	74.594
87.	Isokon	75,5	10,1	54.264
88.	Klemen Transport, Klemen Piškur, s. p.	527,0	6,8	40.265
89.	Gostol-Gopan	59,1	11,3	45.949
90.	Plastoform Šmarjeta	83,2	11,7	43.008
91.	Roletarstvo Medle	71,3	12,3	53.335
92.	Imp Pumps	55,5	17,7	57.995
93.	Ream	70,1	8,5	98.556
94.	Add	39,9	8,1	62.034
95.	TAB-IPM	43,5	16,7	63.320
96.	Lobe & Co	77,4	3,8	171.421
97.	LIV Systems	86,3	9,7	36.996
98.	Union Hoteli	46,0	21,7	61.463
99.	Lespatex	80,4	5,6	86.799
100.	DPD	139,6	4,6	47.462
101.	STEM	31,6	11,1	73.746

Viri: GVIN, lastni izračuni

METODOLOGIJA

Kako smo sestavili lestvico srednjih podjetij

Kot srednja podjetja smo opredelili tista, ki so v letu 2018 hkrati izpolnjevala vsaj dve izmed treh meril:

- število zaposlenih: od 50 do 250,
- prihodki od prodaje: od osem milijonov do 40 milijonov evrov,
- sredstva: od štiri milijone do 20 milijonov evrov.

To ustreza opredelitvi srednjega podjetja po zakonu o gospodarskih družbah.

Kot kandidate za lestvico najuspešnejših smo upoštevali le tiste družbe, ki so zadnji dve leti poslovale s čistim dobičkom in so v vseh zadnjih petih letih nepretrgoma imele pozitiven EBITDA (dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo). Družb, ki pred petimi leti še niso poslovale, pri izračunih nismo upoštevali.

Pri ocenjevanju uspešnosti smo upoštevali čisto donosnost sredstev, maržo EBIT, dodano vrednost na zaposlenega, rast EBITDA in rast čistih prihodkov od prodaje v letih 2013–2018. Iz nabora smo izključili podjetja, za katera ni bilo mogoče pridobiti podatkov za vseh pet let, bodisi zato, ker so premlada, bodisi zato, ker so se medtem reorganizirala ali bila prevzeta. V naboru smo pustili hčerinska podjetja večjih družb, če samostojno nastopajo na trgu in ne prodajajo samo matični družbi, izpustili pa finančne in holdinške družbe.

coface PKZ

TERJATVE SO VAŠE PREMOŽENJE. PAMETNO JIH JE IMETI ZAVAROVANE.

VEČ INFORMACIJ NA:
+386 (0)1 200 58 00/10
ali **www.coface-pkz.si**

